

Budapest – České Budějovice Tanszéki terv 1.

Tárgyfelelős: *Kronavetter Péter*
Oktatók: *Bartha András Márk, Fazekas Katalin, Fejérdy Péter,
Karácsony Tamás, Klobusovszki Péter, Kronavetter Péter*
Meghívott oktatók: *Beke András, Szabó Péter*

2020 tavaszán a TT1 tárgy egy budapesti és egy külföldi helyszín megismerésével az építészeti kiállítások témáját járja körül. Hogyan, hol, kinek és miért állítunk ki házakat és terveket? Egyáltalán ezeket mutatjuk be, vagy új történeteket szövíünk belőlük? Mit lehet tanulni az újrameselésből?

A félév során két, kis csoportban végzett feladat kapcsán kiállításokat tervezünk. Budapesten, a régió kortárs építészeinek munkáit bemutató tárlatot rendezünk be egy fiktív kiállítótérben ("Vendéglátás itthon"), majd České Budějovice egy valóságos építészeti kiállítóterébe tervezünk 20. századi magyar építészeket bemutató kiállítást ("Vendégségben otthon").

A két feladat konzulensi stábja eltérő: míg az első feladatnál a tanszék Sustainable Communities tervezési stúdiójából Fazekas Katalin és Fejérdy Péter tart velünk, addig a második feladat során az Innovative Public Spaces stúdióból Bartha András Márk és Klobusovszki Péter segíti a tervezési munkát.

Könyv

A közös gondolkodás eredményeit, akárcsak 2018-ban és 2019-ben (TT1 korábbi féléveinek munkáját összefoglaló füzetek megtalálhatóak [itt](#) és [itt](#)) év végén ismét nyomtatott szubjektív atlaszban, tanulmányfüzetben mutatjuk be.

Kutatásunk a félév során mindig tervezés alapú. A rendelkezésre álló idő rövideje miatt tudatosan egyetlen kép vagy makett készítésére fókuszálunk, amelynek tervezése során a sebészeti műtétek analógiájára a valóság jelentős részét (az egész testet) letakarjuk, csak a beavatkozás területére koncentrálnak. Munkánk során folyamatosan egységes nyelvezetet, formátumot és kötött műfajokat használunk - egyrészt a majdani kötet tartalmának összefogása, másrészt az adott műfajokban (montázs, makett, képalkotás) való jártasság megszerzése miatt. A kötet szerves részét képezik az egyes feladatokhoz írt kísérőszövegek is.

Utazás

Április elején három napos dél-csehországi utazásra indulunk, hogy megnézzük a [Miller & Maranta Architekten](#) kiállítását, és ennek apropóján felfedezzük a régió kiemelkedő építészeti alkotásait többek közt [Brnoban](#), [Zlinben](#), [Ostravában](#) és [Pozsonyban](#).

Az utazás közben készült hallgatói fotók és rajzok a tanulmánykötet részét képezik - a félév folyamán fejenként 5-5 elküldött, fekete-fehér fotóból, vagy beszkenvelt úti vázlatból válogatunk a könyvbe.

Olvasókönyv

A félév elején a tárgy tematikájához kötődően olvasó-kötettel (reader) segítjük a tervezési munkát. A szövegek csupán ajánlott olvasmányként szolgálnak, de mindkét feladat kiírásához, témájához, munkamódszeréhez kapcsolódnak, így ezen kiemelt olvasmányok átolvasását mindenképp javasoljuk az adott órák előtt.

Középülettervezési Tanszék nyári zárókiállítása

A félév legjobb munkái ([akárcsak tavalý](#)) részt vesznek a Középülettervezési Tanszék 2020 tavaszi félévének nyári zárókiállításán a MÉSZ Ötpacsirta utcai székházának Kós Károly termében 2020. június 19.-től július 4.-ig. A kiállítás az azonos téma köré szervezett Középülettervezés 2., Komplex tervezés 1. és Tanszéki terv 1. tantárgyak eredményeit mutatja majd be.

1. feladat - VENDEGLÁTÁS ITTHON - Budapest

Nincs olyan mából fúvott palack, amibe bezárhatnám magam, lubickolhatnék benne. Valamennyi igeidőre szükségem van.

(Mészöly Miklós)

A félév első felében az egykori kelenföldi Kismotor- és Gépgyár (Budapest, Prielle Kornélia u. 4.) üzemi csarnokának megtisztításával és belakásával foglalkozunk. A jelenleg több bérlő által használt épület felaprózott tereit újra egységes egészként értelmezve tervezünk a régió válogatott kortárs épületeit bemutató kiállítást.

Feladatunk alapját a Középülettervezési Tanszék 9 ország együttműködésben készülő, a régió építészetét feltérképező kezdeményezése adja (PACE - Public Architecture in East-Central Europe), amelyet Fazekas Katalin, a PACE egyik magyarországi szervezője mutat be. A 2020-ban első évével induló, hosszútávú kezdeményezés évről évre Kelet-Közép-Európa legrangosabb középületeit gyűjti össze három kategóriában (Innovative Public Spaces, Sustainable Communities és Recollective Architecture).

A feladat során nem a csarnok kiállítótérként való hasznosításának építészeti tervezésével foglalkozunk, hanem kurátorként és kiállítástervezőként az egykori ipari épület karakteres tereinek értelmezésével hozunk létre ideiglenes pop-up kiállítást. A feladat az 5x6 raszteres épületen belül a kiállítási installáció megtervezése, illetve a kiállítás dramaturgiájának téri megfejtése.

A feladat kidolgozása során óráról órára következetes munkavégzés folyik, melynek vezérfonalát a kollázs, mint munkamódszer adja. Ennek lépései:

- gyors térhasználati kollázs-sorozat (3 eltérő koncepció alaprajzi, esetleg metszeti bemutatása az üzem belakására, talált anyagok, papírok, textilek felhasználásával), majd ennek fejlesztése (3. óra)
- órai műhelymunka során fabrikált, a tervezett kiállítást térben bemutató kollázs, illetve erről készített fotók és animációs sorozat (4. óra)

1. feladat beadandó munkarészek digitális és nyomtatott (a megadott lapsablon használatával, A3 méretben, 300 g/m² matt lap) formátumban, az eredeti kollázsokkal együtt:

- a terv lényegét legjobban bemutató, a tervet érthetővé tevő **alaprajzi és/vagy metszeti kollázs** - 1:500-1:50 léptékben
- 1 darab **kollázs-alapú látványterv**, amely a részletek és a pontos működés bemutatásának igénye nélkül egyetlen festménybe sűríti a terv hangulatát. A feladat fontos része a legjobb képarány, kivágot megtalálása, a beavatkozás lényegének egyetlen pillanatfelvételbe való sűrítése. -
- 750-1500 karakternyi igényes megfogalmazású **kísérőszöveg**, amely kiegészíti, magyarázza, árnyalja a rajzos munkarészeket, lehet saját szöveg, vagy akár a tervet szépen illusztráló idézet - a megadott lapsablon használatával, A3 méretben

Vázlatterv: 2020 április 2. csütörtök 15.15

Vázlatterv pótlása: 2020 április 9. csütörtök 15.15

2. feladat - VENDEGSÉGBEN OTTHON - České Budějovice

"A tradíció, a „trado” „tradíte” latin szó jelentése: „tovább adni”. Ahhoz, hogy valamit tovább tudjunk adni, ami a mienk is, ami a mi ittlétünk tanúsága, ahhoz előbb meg kell keresnünk, fel kell fedeznünk, meg kell találnunk azt a valamit. Amikor valamit változatlanul adunk tovább, vagy azt hisszük, hogy ex-nihilo, a semmiből hoztunk létre valamit, egyaránt a múlt foglyai maradunk. Az első esetben tudunk róla, valamilyen meggondolásból, vagy jobb híján tesszük, amit teszünk, a másodikban ártatlanul, öntudatlanul és észrevétlenül. A hagyomány sohasem norma, hanem a megértés közege, amelyben mindig szükségszerűen benne vagyunk."

(Pazár Béla)

A félév második felében az út során felkeresett rangos cseh építészeti kiállítóhely ([House of Art České Budějovice](#)) valóságos tereibe tervezünk fiktív kiállítást magyar építészek munkáiból. A két fős csapatok az alábbi kiemelkedő, alaposan dokumentált életművel rendelkező 20. századi magyar építészek közül választhatnak egyet-egyet:

1. Janáky István	5. Szendrői Jenő
2. Gulyás Zoltán	6. Farkasdy Zoltán
3. Molnár Péter	7. Lauber László és Nyiri István
4. Rimanóczy Gyula	8. Jánossy György

A feladat során a választott építész(ek) életművét (vagy 1-1 házát, korszakát vagy akár a tervezés melletti egyéb tevékenységét) bemutatató kiállítást kell tervezni, a terv fejlődését ebben az esetben is óráról órára a végső tervhez közelítő feladatok segítik:

- a választott építész megismert életművét értelmező, azt szűrő, tömören ismertető, lényeges kurátori kérdést megfogalmazó kiselőadás („Akkor tudunk jól dolgozni, ha a kurátor megmondja, melyik az az elefánt, amiből bolhát kell csinálni, és melyik az a bolha, amiből elefántot” Héjjas Pál)
- a bemutatandó, szűrt anyagot, vagy akár a térhasználatot/installációt is előrevetítő, kollázs technikával készülő kiállítási plakát
- gyors kollázs-technikával készülő story-board a végleges leadáshoz

2. feladat beadandó munkarészek digitális és nyomtatott (a megadott lapsablon használatával, A3 méretben, 300 g/m² matt lap) formátumban, az eredeti makettal együtt:

- 1:50-1:25 léptékű **makett** a kiállítótéréről, vagy annak jellegzetes teréről (dioráma)
- a makett felhasználásával min. 3 makett-fotó kollázsszerű továbbdolgozásával animáció/kép-szekvencia/comic-strip
- a terv lényegét legjobban bemutató, a tervet érthetővé tevő **alaprajzi és/vagy metszeti kollázs** - 1:500-1:50 léptékben
- 750-1500 karakternyi igényes megfogalmazású **kísérőszöveg**, amely kiegészíti, magyarázza, árnyalja a vizsgálatot és az öntvényeket, lehet saját szöveg, vagy akár a tervet szépen illusztráló idézet - a megadott lapsablon használatával, A3 méretben

Leadás: 2020. május 22. péntek 12.00 óra

Pótleadás: 2020 május 29. péntek 12.00 óra

A félévi kiírás részét képező mellékletek:

- archív fotók, történeti térképek, levéltári tervek, légifotók a kelenföldi Kismotor- és Gépgyár épületéről
- a gyárépület felmérési terve (AC)
- a PACE (Public Architecture in East-Central Europe) 2020-as jelöltjei (9x3 épület elérhető publikációinak listája)
- a PACE arculatának elemei (logó, honlap, betűtípusok)
- TT1 Olvasófüzet 2020
- a tanszék grafikai arculati csomagja
- a félévközi leadások mintatablója és mintafájlja

Ajánlott olvasmányok, irodalom:

- PELKONEN, Eeva-Liisa - CHAN, Carson - TASMAN, David: Exhibiting Architecture, A Paradox? Yale School of Architecture, 2015
- ARRHENIUS, Thordis - LENDING, Mari - MILLER, Wallis - MCGOWAN, Jérémie Michael: Place and displacement, Exhibiting Architecture. Lars Müller Publishers, Zurich, 2014
- PER, Aurora Fernandez, MOZAS, Javier (szerk.): Reclaim - Remediate Reuse Recycle. A+T Publishers, Vitoria-Gasteiz 2012
- HABA, Péter: Magyar ipari építészet 1945-1970. Terc, Budapest 2019
- Világok között - Vajda Lajos élete és művészete 2018
- PAZÁR, Béla: Klasszikus és modern (DLA-értekezés)
- Dům umění České Budějovice 1998-2013

valamint a második feladathoz ajánlott monográfiák:

- FERKAI, András: Gulyás Zoltán építésze. Budapest 2005
- JANÁKY, István: A hely - Janáky István épületei, rajzai és írásai
- JANÁKY, István: Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon
- FEHÉRVÁRI, Zoltán - PRAKFULVI, Endre: Rimanóczy Gyula. Holnap Kiadó, Budapest 2019
- HADIK, András - HAJDÚ, Virág - PRAKFULVI, Endre - RITOÓK, Pál: Rimanóczy Gyula (1903-1958)
- PAZÁR, Béla: Molnár Péter építésze.
- FERKAI, András: Farkasdy Zoltán építésze. Scolar Kiadó, Budapest 2014
- FERKAI, András: Jánossy György építőművész. Budapest 2000

Az egyes órák helyszíne, programja és a határidők a következők:

DÁTUM	ÓRA	PROGRAM	HELYSZÍN(EK)	AZ ÓRA MENETE
febr. 13.	I.	bevezető előadás	BME K299 tanszéki közösségi tér	- helyszínbejárás: Bp. XI. Prielle Kornélia utca 4. (találkozó 15.15-kor a helyszínen)
febr. 20.	II.	előadás és konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- rövid bevezető előadás, I. feladat ismertetése - Fazekas Kati előadása (PACE) - előadás: kollázs - Haba Péter előadása (kelenföldi Kismotor- és Gépgyár épülete és kontextusa) - konzultáció: kurátori koncepció, első vázlatok
febr. 27.	III.	előadás és konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- Biri Balázs előadása (építészeti kiállítások és a Hetedik Műterem munkái) - Ember Sári előadása (saját kiállítások, munkamódszer és kollázs) - konzultáció: három alaprajzi kollázs
márc. 5.	IV.	előadás és konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- GubaHámori (Guba Sándor + Hámori Péter) előadása (kollázs és animáció) - közös órai kollázs workshop
márc. 12.	V.	előadás és konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- Kronavetter Péter előadása (a Goldberger gyár hasznosítása - Zsuffa és Kalmár Építész Műterem) - konzultáció
márc. 19.	VI.	konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- konzultáció
márc. 26.	-	Vázlattervi hét	-	-
ápr. 2.	VII.	VÁZLATTERV	BME K299 tanszéki közösségi tér	- 1. feladat bemutatása és kiértékelése
ápr. 3-5.		UTAZÁS	České Budějovice	- indulás: ápr. 3. 8.00 BME K Épület előtt - program útikönyv szerint - érkezés: ápr. 5. 20.00 BME K Épület előtt
ápr. 9.	VIII.	műhelylátogatás	BME K299 tanszéki közösségi tér	- ismerkedés Janáky István hagyatékával (Janesch Péter galériája) - 1. feladat pótleadás
ápr. 16.	-	Tavaszi szünet	-	-
ápr. 23.	IX.	prezentáció és konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- választott építész bemutatása, kurátori kérdés megfogalmazása (előadások) - konzultáció
ápr. 30.	X.	Konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- konzultáció: kiállítás plakát
máj. 7.	XI.	Konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- konzultáció: alaprajzi kollázs
máj. 14.	XI.	Konzultáció	BME K299 tanszéki közösségi tér	- konzultáció
máj. 21.	-	Feldolgozási hét	-	-
máj. 22.	-	LEADÁS		- péntek 12.00
máj. 29.	-	PÓTLEADÁS		- péntek 12.00 óra (különeljárási díjjal) - makettek közös befényképezése 12.00-15.00-ig
jún. 19- júl. 4.	-	Középülettervezési Tanszék záró kiállítása	MÉSZ Ötpacsi utca	- Közép 2., Komplex 1., Tanszéki Terv 1. tárgyak közös kiállítása - július 18-án a kiállítás berendezése

2020. január 30.
Kronavetter Péter